

Alkalmas-e a Google jogi problémák megoldására?

Zódi Zsolt

1. Bevezetés – a kérdés exponálása

Első látásra a kérdés sem tudományosnak, sem nehezen megválaszolhatónak nem tűnik. Nem tűnik tudományosnak, mert túlságosan praktikus, valami olyasmire hasonlít, mint hogy „lehet-e téli gumit használni nyáron”, vagy valami hasonló. És nem tűnik nehezen megválaszolhatónak sem, hiszen sejthető, hogy bizonyos jogi problémák esetén a Google jól fog működni, míg más problémák esetén kevésbé.

Ami mégis indokolja a kérdésfeltevést, az két megfontolás.

a) (A keresőkérdés, mint intralingvális átfordítás) Az első, hogy mindnyájan érezzük, hogy a Google használata esetén, a jogi problémáinkat megragadó keresőkérdéseink megfogalmazásakor a hétköznapi nyelv és a jogi szaknyelv, a jogi szövegek és az interneten található hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegtöredékek ezreinek viszonyáról is szó van. Ha azt a kérdést firtatjuk, hogy egyáltalán mi történik akkor, amikor megkérdezzük egy keresőrendszert, akkor könnyen belátható, hogy egy többszörös nyelvi konverzióról, (intralingvális átfordításról) is beszélünk. Hiszen a jogi problémánk megfogalmazásakor azt kereső-kifejezésekké redukáljuk, és az, hogy ez a redukció mennyiben eredményez majd inkább jogi szakkifejezéseket, vagy inkább hétköznapi fogalmakat, vagy a kettő keverékét, nagyban múlik azon, hogy mi magunk kik vagyunk, és mennyi előismeretünk van az adott problémáról. A kérdés mostmár ebben az esetben az lesz, hogy a különböző pontossággal, és nyelvi mix formájában feltett kérdéseinkre a Google milyen válaszokat fog adni.

b) (A keresőmotor-építés, mint intralingvális átfordítás) Ez pedig elvezet egy másik problémához bennünket. Mi történik a Google belsejében? Mit csinál ez a rendszer és mit csinál másképp, mint a korábbi rendszerek? És főképp: mit csinál sokkal jobban, mint a korábbi rendszerek, amely miatt csaknem elsőprő lett a fölénye az internetes keresések világában, sőt, valójában sokunk számára szinte az egyetlen kapuként szolgál magához az internethez is. Bár a Google keresőalgorithmusa titkos, és mostanra már túlságosan bonyolult is lett ahhoz, hogy egy magamfajta jogász megérthesse, annyit mindenesetre lehet róla tudni, hogy a sikerét elsősorban annak köszönheti a korábbi rendszerekhez képest, hogy nem pusztán *gépi* eszközöket használ a találatok rangsorolásakor, hanem az emberi tudás és aktivitás digitális nyomaira nagyon komoly mértékben támaszkodik. Valamint, szemben a korábbi és egyszerűbb keresőkkel, igyekszik a kérdezőről, és ezzel együtt a kérdésfeltevés preszuppozícióiról minél többet kifürkészni. Mindez pedig azt is jelenti, hogy a Google mögött is többszörös nyelvi konverziókat láthatunk. Amikor egy szöveg megjelenik az Interneten, és a „crawler”, a Google indexelő algorithmusa megtalálja és leindexeli, akkor az információt a saját digitális világának nyelvére (kódkészletére) fordítja. És lefordítja a keresőkérdést is, amit feltesznek neki, és a szabályok alapján visszaadja a relevanciarangsorolt találati listát.

(A Google által teremtett hermeneutikai erőter) Így, amikor a Google-lal keresünk, egy nagyon komplikált erőterben találjuk magunkat. Benne állunk saját előismereteinkben, mely determinálja hogyan tudjuk ezt megfogalmazni keresőszavak formájában, szemben állnak velünk, - valahol – az internet szövegei, amelyeket valakik létrehozta. És a szövegek és közöttünk, (a kérdésünk között) ott van a kereső, amely valahogy megtalálja, értékeli és rangsorolja a kérdésünkre a tengernyi szöveget. Ebben a folyamatban az autoritativ jogszabály-szöveg *csak egyféle*, és talán nem is a legfontosabb. Az

autoritás (a kognitív autoritás) fogalmát ugyanis a Google teljesen másképp értelmezi, mint ahogy mi jogászok tesszük. Illetve, valójában nem teljesen, de ne szaladjunk ennyire előre.

2. A Google keresőalgorithmusa

(Az információ uralása a számítógépek megjelenéséig) A fentebbi két kérdés közül előbb nézzük meg a másodikat. Anélkül, hogy belemennék a technikai részletekbe, amelyeket magam sem ismerek teljes pontossággal, azt mindenképpen ki kell emelni, hogy a Google létrehozói már ismert technikákat egyesítettek sikeresen, amikor megalkották azt a keresőt, amely forradalmasította az interneten történő eligazodást.

A nagy mennyiségű szöveg uralására, kontrollálására az elmúlt kétezer évben sokféle módszer alakult ki, de ezek a módszerek alapvetően a szurrogátumok (szöveghelyettesítők, szöveg-sűrítvények), vagy modern nyelven a metaadatok módszerén alapultak. Ezt alkalmazta már az alexandriai könyvtár is.¹ Ennek a módszernek az a lényege, hogy a túl sok információt össze kell *kisebb egységekbe sűríteni*, amelyek a nagyobb információs egységeket reprezentálják. Aztán a sűrítvényekből újabb sűrítvényeket lehet készíteni, majd ezeket rendszerbe (jegyzékekbe) lehet foglalni, és így tovább. A 19. században megszületnek a világ és a tudás kontrollálására szolgáló szuper-jegyzékek: Linné rendszertana, vagy Dewey decimális osztályozása.

(A teljes szövegű index, mint új szöveguralási-módszer) Ez a helyzet a számítógépek megjelenésével változik meg. Valaki az '50-es években kitalálja, hogy a szöveget lehet úgy is uralni, ha azt előtte nem olvassa el ember. A módszer egyszerű. A szöveg szavakból áll. A szavak – egyedi karaktersorozatok, amelyeket betűköz határol. Ha a számítógép végigmegy a teljes szövegen és leltárt készít ezekről az egyedi karaktersorozatokról, akkor e leltár segítségével egy szó előfordulási helyét egy több millió, vagy milliárd karakteres szövegtengerben is másodpercek alatt meg lehet találni.² Amíg repülőgépek műszaki dokumentációjában kellett keresgélni³ addig persze mindenki lelkes volt, de amikor jogi szövegeket kezdtek el gépi úton indexelni, akkor hirtelen előjöttek a módszer hátrányai is. Kiderült, hogy mennyire számít egy szó kontextusa a jogban, és hogy a jogi problémák jóval bonyolultabbak annál, min hogy egy-két jellemző kifejezéssel megragadhatóak lennének, hiszen a jog világában az egy szövegtöredéknyi találat szinte soha nem a probléma „jogi megoldása”. (Ahogy a „hátsó irányjelző cseréje” kifejezés feltalálása egy autó kézikönyvében nagy eséllyel a probléma velejéig vezet).⁴ Hiszen a jogi problémák megoldása mindenekelőtt a tényállás megfogalmazásának minőségén, majd legtöbbször több jogszabály-hely összenézéséből kialakuló szöveghálózaton, majd ennek a hálózatnak az esetre történő rávetítésén és értelmezésén múlik. Ami azt jelenti, hogy itt van egy legalább háromszoros nyelvi konverzió: a tényállás jogiasításakor, a látszólag össze nem tartozó jogszabály-helyek, (korpusz-részek) összenézésekor, majd ezeknek újra a jogiasított tényállásra olvasásakor. Ami meglepő, hogy a jogászok a sokak által a kezdetektől lenézett, és haszontalannak vélt teljes szövegű keresőket ennek ellenére nagy örömmel vették használatba, és – saját vallomásaik szerint – ez sokat segített mégis a munkájukon. Ezt a szálát most elengedjük, de még visszatérünk rá.

¹ Meadow et al.: *Text Information Retrieval Systems*, Academic Press, Elsevier, Amsterdam, etc. 2007. 21.

² Harty, John F.: 'Experience with the Application of Electronic Data Processing Systems in General Law', *2 Modern Uses of Logic in Law*, (1960) pp. 158-168

³ Davis, Richard: 'Lite (Legal Information Thru Electronics)' *6 United States Air Force Jag Bulletin*, (1964), 5-6.

⁴ Palmer, Carrol: 'Judgment of Pertinency of Information', *1 Modern Uses of Logic in Law* (1959), 54. majd ugyanebben a számban Howard J. Patch: 'The West Key System – An Adequate Classification System' *1 Modern Uses of Logic in Law* (1959), 54-56. veszi védelmébe a hagyományos tárgyszavazáson alapuló rendszert azzal az érveléssel, hogy a megfelelő kulcsszavak kiválasztása a *tényállás megfelelő felállítását* is megkívánja, és a jogi kulcsszavak nem egyeznek gyakran a szöveg szavaival. Végül, a megtalált forrásokat állandóan, egy iteratív folyamat keretében kell korrigálnunk, újraértékelnünk.

(A Google sikere) A teljes szövegű keresők homogén és kontrollált szövegkorpuszok esetén, (hogy ez mit jelent, most nem fejtem ki), amelyeket jellemzően szakemberek használnak, kielégítően működik, azonban az Internet felbukkanása új helyzetet teremtett. Az Internet nem adatbázis: az ide felkerülő dokumentumok száma túl nagy, a felépítésük, a típusaik, az eredetük, a formájuk és a tartalmuk túl sokféle ahhoz, hogy valamiféle rendezettség, ami minden adatbázis feltétele, felfedezhető legyen bennük. De még ennél is nagyobb gondot jelent, hogy amikor a kérdező a jellemzően egy-két szót beüti a keresőbe, a kereső sem a kérdezőről, sem pedig a kérdése céljáról nem tud semmit. (Ha beütöm a „téli gumi” kifejezést, vajon gumit szeretnék vásárolni, vagy tudni szeretném, hogy mik a jellemzői, mikortól kell felszerelni, vagy esetleg egy harmadik preszuppozíció lenne érvényes?) A hagyományos, alapvetően a teljes szövegű keresőn, és a weboldalak metaadatain (szurrogátumain) alapuló keresők itt nagyon hamar csődöt mondtak. A Google azonban más utat választott. Figyelembe vette és alkalmazta ezt a két korábbi szöveguralási módszert (t.i. a metaadatokon alapulót, és a teljes szövegű gépi indexen alapulót), hiszen a szövegtöredékek első szűrését ezek alapján végzi, de kiegészítette azzal, hogy az egyes oldalaknak eltérő fontosságot, (rank-et) tulajdonított, és ezt a fontossági mérőszámot, (nem túl fantáziadúsan) PageRank-nek nevezte el. De mitől fontos egy oldal? Nos, itt a Google a már korábról ismert Science Citation Index-et vette alapul, hiszen ugyanez a probléma a tudományos közlemények exponenciális szaporodásakor⁵ is felmerült és egy ötletes könyvtáros egyszer már megoldotta ezt matematikai-statisztikai módszerekkel. Akkor a megoldás az volt, hogy alapvetően az a *fontos* közlemény, (folyóirat) amelyet *sokan hivatkoznak*.^{6, 7} Garfield, a Science Citation Index feltalálója szépen elkezdte tehát kigyűjteni a tudományos folyóiratokból a későbbi említéseket⁸. Garfield a kezdetektől nyilvánvalóvá tette, hogy valójában ő is mástól vette az ötletet: egy bizonyos Frank Shepard úrtól, aki több mint száz évvel korábban azt a problémát szerette volna valahogy leküzdeni, amit (megintcsak) a túl sok (Amerikában publikált) bírósági ítélet jelentett. A Shepard citator az egyes ítéletek későbbi hivatkozásait, és azok

⁵ Garfield E.: 'Citation indexes to science: a new dimension in documentation through association of ideas' *Science* (1955); 108-111. internetes elérhetősége: <http://garfield.library.upenn.edu/essays/v6p468y1983.pdf>: Garfield 1950-ben írta: „What is the prospect in scientific literature? The last published edition of the World List of Scientific Periodicals contained more than 50,000 titles in science and technology. It is variously estimated that between 1 and 3 million new scientific articles are published each year.”

⁶ Larry Page: 'PageRank: Bringing Order to the Web', <https://web.archive.org/web/20020506051802/www-diglib.stanford.edu/cgi-bin/WP/get/SIDL-WP-1997-0072?1> „The citation graph of the web is an important resource that has largely gone unused in existing web search engines. We have created maps containing as many as 518 million of these hyperlinks, a significant sample of the total. These maps allow rapid calculation of a web page's "PageRank", an objective measure of its citation importance that corresponds well with people's *subjective idea of importance*. Because of this correspondence, PageRank is an excellent way to prioritize the results of web keyword searches. For most popular subjects, a simple text matching search that is restricted to web page titles performs admirably when PageRank prioritizes the results.” (Kiemelés tőlem: Z.Zs.)

⁷ Gabriel Pinski, Francis Narin: 'Citation influence for journal aggregates of scientific publications: Theory, with application to the literature of physics' *12 Information Processing and Management* (1976), 297-312.

⁸ Garfield, (5. l.j.) 108: „Since 1873 the legal profession has been provided with an invaluable research tool known as Shepard's Citations, published by Shepard's Citations, Inc., Colorado Springs, Colo. A citation index is published for court cases in the 48 states as well as for cases in Federal courts. Briefly, the Shepard citation system is a listing of individual American court cases, each case being followed by a complete history, written in a simple code. Under each case is given a record of the publications that have referred to the case, the other court decisions that have affected the case, and any other references that may be of value to the lawyer. This type of listing is particularly important to the lawyer, because, in law, much is based on precedent. (...) There are analogies in bibliographic operations. (...) The main portion of the citation index would list in straight numerical order the code numbers for all the articles covered. Under each code number, for example, 3001-6789, there would be listed other code numbers representing articles that had referred to the article in question, together with an indication of whether the citing source was an original article, review, abstract, review article, patent, or translation, and so forth. In effect, the system would provide a complete listing, for the publications covered, of all the original articles that had referred to the article in question.”

szövegekörnyezetét is kigyűjtötte és táblázatba foglalta. Amely ítéletre sokan hivatkoztak pozitív kontextusban, az lett a „good law”, amire meg kevesen az meg a „bad law”.⁹ Persze a jogászok a Shepard-ot, és a shepardizing műveletét mindig csak egy fázisnak tekintették a legal research folyamatán belül, és messze nem a legfontosabb fázisnak, hiszen jóval nagyobb jelentőséget tulajdonítottak az ezt megelőző „briefing”, „pigeonholing”, és „authority collection” (a tényállási összefoglaló, az előzetes jogi minősítés, és az autoritások összegyűjtése) fázisainak. A shepardizing, mondhatni mindig csak kiegészítő, segédművelet volt, és az autoritások (durva) szelektálására, prioritizálására szolgált.¹⁰ A Google azonban eleinte a hivatkozásokon (linkelésen) alapuló, és a linkek ugrópontjain található ún. „anchor text”-ek, (és ezek környezete), valamint az ugrópontokat tartalmazó oldalak fontosságát is figyelembe vevő súlyozásnak a bűvkörében élt.¹¹ Azóta persze sok minden történt, a keresőalgoritmust programozók százai hangolják, és évente több tucatnyi release-t él meg, és ezt az alapsémát több ponton is kiegészítették.

(Túl a hivatkozásokon – újabb súlyozási szabályok) A finomhangolások alapvetően két irányba mutattak. Az egyik irány a visszaéléseket volt hivatott kiszűrni. Sokan felismerték, hogy sok külső linkkel, (pl. ezrével kreált, kifejezetten a hivatkozási mennyiség céljából létrehozott nem valódi oldalakról kiinduló hivatkozásokkal, valamint automaták által generált kattintások milliárdjaival) előbbre tudnak kerülni a Google találati listájában, amely ismertséget és pénzt hoz. Ezért a Google rengeteg algoritmust épített be ezeknek a visszaéléseknek a visszaszorítására. Ez az irány is fontos számunkra, de ez most kevésbé lényeges. A másik irány ugyanis az volt, hogy a Google megpróbálta pótolni a *pragmatikai preszuppozíció* hiányát: megpróbálta kideríteni, hogy ki ül a gép előtt, és milyen (szöveg)összefüggésben keresi az adott kifejezést. Beazonosította tehát például az illető földrajzi helyét (az IP tartomány alapján), eltárolta és figyelembe vette a *mások* korábbi kereséseinek tapasztalatait, (ez látjuk, amikor beütünk egy szót és a rendszer azonnal igyekszik automatikusan kitölteni (autocomplete), és betett egy időbeli szűrőt is, hogy a régebbi dolgok kihulljanak a rostán. És persze a Google most már tárolja a kereséseinket is és – legalábbis úgy tűnik – finoman hangolja a keresési előzményeink ismeretében.¹²

3. Keresés a jogi szövegekben az adatbázisok előtt és után

(Keresés az írott szövegekben és hagyományos jogi adatbázisokban) Azt nem lehet állítani, hogy laikusok nem próbálkoztak jogi problémák megoldásával a számítógép megjelenése előtt. De akkoriban az esélyük arra, hogy a helyes megoldást megtalálhassák igencsak csekély volt. A dologt nagyban nehezítette, hogy már azt is ki kellett találniuk, hogy egyáltalán *hol* keressék az adott problémát. A jogi adatbázisok ezen a helyzeten alig-alig változtattak valamit, sőt, bizonyos szempontból még rontottak is rajta. Nézzük csak milyen találatokat ad az „elbocsátás” kifejezésre az egyik ilyen rendszer.

⁹ Bast, Carol M.: What's in a Name - Shepard's Citators, Journal of Paralegal Education and Practice, Vol. 14, pp. 41-58, 14 J. Paralegal Educ. & Prac. 41 (1998)

¹⁰ Cohen, Morris L.: How to Find the Law, West Publishing, St. Paul Minnesota, 1976.

¹¹ <http://pr.efactory.de/e-pagerank-algorithm.shtml>

¹² A „legal research” kifejezésre keresve a Google nekem eltérő találati listát adott amikor bejelentkeztem, és amikor nem voltam bejelentkezve. Pl. a bejelentkezve, harmadik találatként az általam korábban gyakran látogatott British and Irish Legal Information Institute oldalát hozta fel, amely a bejelentkezés nélküli találati listán az első lapokon egyáltalán nem is szerepelt.

→ 2013. évi CCXL. törvény

a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról
(Magyar Közlöny, 2013.12.23.)
(Ügyészségi Közlöny, 2014.01.31.)

✓ 2012. évi CCXXIII. törvény

a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról
(Magyar Közlöny, 2012.12.28.)
(Ügyészségi Közlöny, 2012.12.31.)

✓ 2012. évi CLXXXI. törvény

a Schengeni Információs Rendszer második generációja keretében történő információcseréről, továbbá egyes rendészeti tárgyú törvények ezzel, valamint a Magyar Egyszerűsítési Programmal összefüggő módosításáról
(Magyar Közlöny, 2012.11.30.)

✓ 2012. évi C. törvény

a Büntető Törvénykönyvről
(Magyar Közlöny, 2012.07.13.)
(Ügyészségi Közlöny, 2012.07.31.)

Amellett, hogy a keresett kifejezés helyesen a „felmondás”, még közelebbről a „munkaszerződés felmondása”, még annak is szemtanúi vagyunk, hogy a jogi adatbázis belső működésével is tisztában kell lennünk ahhoz, hogy a találatokat megfelelően értékelhessük. Tudnunk kell például, hogy ezek a rendszerek a ragozott alakokat nem ismerik fel, (ezért a találat jóval kevesebb lesz), hogy a lista csak a dokumentumok címét mutatja, (és nem azt a részt, ahol a szöveg előfordul), hogy már egyetlen előfordulás esetén is találatot ad, (akkor is, ha a szó csak teljesen mellékesen szerepel a rendszerben), és hogy a lista rendezettsége stabil, a jogforrási hierarchiát, azon belül pedig időben és sorszámval csökkenő rendben rendezi a találatokat. Aki ezeket nem tudja, még akkor sem lesz képes semmit sem kezdeni ezzel a találati listával, ha egyébként a kifejezést helyesen írta be. De a legtöbb esetben ez sem igaz, mert, akárcsak a példában, a laikusok már a kifejezéseket sem a megfelelő formában írják be a keresőbe. Összefoglalóan tehát azt mondhatjuk, hogy a jogi adatbázisok azért rontottak a laikusok esélyein a jogi megoldások megtalálásában, mert nemcsak bizonyos jogi előismereteket feltételeznek, hanem ezen felül még a rendszer sajátosságainak, működésének ismeretét is.

(Keresés a Google-ban) A Google-t viszont nem a szakembereknek készítették. Óriási a csábítás, hogy mint oly sok mindent, a Google-t is megkérdezzük jogi kérdésekről. Ezt naponta emberek milliói teszik meg. Lássuk tehát ugyanezt a példát a Google-lal.

Nagyjából 186 000 találat (0,56 másodperc)

Elbocsátás - Bérbarométer

www.berbarometer.hu › [Főoldal](#) › [Munkajog](#) › [Társadalombiztosítás ▾](#)

A munkaviszonyt főszabályként mind a munkavállaló, mind a munkáltató megszüntetheti felmondással. Az új Mt. szabályai szerint azonban a felek ...

HRPortal - elbocsátás

www.hrportal.hu/cimkek/elbocsatas ▾

Világbank: **elbocsátás** és vezetői bónusz nem zárja ki egymást. Felhíborodtak a Világbank munkavállalói amikor kiderült, a pénzügyi főigazgató az ...

hvg.hu - elbocsátás

hvg.hu/cimke/elbocsatas ▾

A negyedrészen a brit állam által tulajdonolt Lloyds bank mintegy 9 ezer munkavállalójának **elbocsátását** erősítette meg, mindeközben a cég harmadik ...

Ezek az elbocsátás előjelei - Profession.hu

www.profession.hu/cikk_felmondas/20130429/ezek-az-.../2590 ▾

Ezek az **elbocsátás** előjelei. 2013. április 29. Forrás: Herczku Monika. Hasznos: - +
Nyomat. Íme kilenc olyan szituáció, amikor érdemes új munka után nézni.

Stílszerű elbocsátás - Delta Source, Karácsony Zoltán ...

www.deltasource.hu › [Nyitóoldal](#) › [Cégünkről](#) › [Sajtómegjelenéseink ▾](#)

Stílszerű **elbocsátás**. Zavarodottság, sértődöttség, kétségbeesés, düh. Ilyen

Fanyaloghatunk, hogy mik ezek az oldalak, és beleolvasva akár hibákat is találhatunk bennük, de ha az első néhány találatot végigolvassuk, azt kell megállapítsuk, hogy ezekből a találatokból egész jó képet lehet kapni az „elbocsátás” leglényegesebb kérdéseiről, illetve érdemi kapaszkodót, kiindulópontot a további kutakodáshoz. A helyzet tehát úgy fest, hogy a Google sok esetben egészen jól működik a jogi kérdések megoldása kapcsán. De ahhoz, hogy megérthessük miért, és hol vannak a korlátai előbb érdemes elidőznünk annál a kérdésnél, hogy mi is a „jogi kérdés”

4. A jogi kérdés, mint „information need”

(A jogi kérdés, mint információelméleti kategória) Úgy gondolom, hogy amikor jogi kérdéstről beszélünk, ez alatt többféle dolgot érthetünk. Jogi kérdés az is hogy „(hol találhatóak) a munkaszerződés szabályai”,

Google munkaszerződés szabályai

Internet Képek Térkép Videók Hírek Egyebek ▾ Keresőeszközök

Nagyjából 69 700 találat (0,51 másodperc)

Munkaszerződés - Bodnarugyvediiroda.hu ⓘ
 Hirdetés bodnarugyvediiroda.hu/munkaszerződés ▾
 Munkajogi Képviselő és Ügyintézés Hívjon Szakértő Ügyvédi Segítségért

[PDF] A Munka törvénykönyve 2013. január 1-től - HR Portal
 www.hrportal.hu/download/A_Munka_torvenykonyve_2013.pdf ▾
 2013. jan. 1. - A munkaviszonyra vonatkozó szabály A munkaviszony létesítésének szabályai. ... A munkaszerződés teljesítése .

Munkaszerződés módosítás minta 2014: szabályok ...
 officina.hu/gazdasag/86-munkaszerzodes-modositas-minta ▾
 Munkaszerződés módosítás minta 2014 / 2015: szabályok munkaszerződés módosítása esetén az Új Munka Törvénykönyve alapján. Akár az alpbér változása ...

Munkaviszony – Wikipédia
 hu.wikipedia.org/wiki/Munkaviszony ▾
 2.2 A munkaszerződés; 2.3 Eltérések atipikus munkaviszonyok esetén ... egymástól eltérő jogviszonyok keletkeznek, és ezekre eltérő szabályok vonatkoznak.

vagy hogy „(mennyi a) minimálbér összege 2014-ben”,

Google minimálbér összege 2014

Internet Videók Képek Hírek Térkép Egyebek ▾ Keresőeszközök

Nagyjából 57 500 találat (0,35 másodperc)

A minimálbér és a garantált bérminimum aktuális összege
 www.minimalber.info/ ▾
 (XII. 17.) Kormányrendelet értelmében a minimálbér összege 2014 január 1 -től havibér esetén 101.500 Ft. Hetibér esetén: 23.360 Ft. Napibér esetén: 4.670 Ft.

Minimálbér 2014 - Kormányrendelet - Munkügyi Fórum
 www.munkaugyiforum.hu/.../minimalber-2014-kormanyrendelet ▾
 2013. dec. 19. - Korm. rendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált ... a) (1) bekezdés szerinti kötelező legkisebb összege 2014. január ...

Minimálbér 2014	2013. dec. 19.
Minimálbér 2013 - Kormányrendelet	2013. jan. 1.
Minimálbér 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014	2009. okt. 27.
Minimálbér 2009	2008. dec. 17.

További találatok a(z) www.munkaugyiforum.hu domainről

(minimálbér, garantált bérminimum) 2014-ben - HR Portál
 www.hrportal.hu > Mi mennyi 2014-ben rovat ▾
 2014. febr. 10. - A minimálbér a 2013-as 98 000 forintról 101 500 forintra emelkedik 2014-ben. A garantált bérminimum összege pedig 2014. január 1-jétől 118 ...

vagy hogy „hivatalos személy-e az ellenőr”.

The screenshot shows a Google search interface. The search bar contains the text "hivatalos személy-e az ellenőr". Below the search bar, there are navigation tabs for "Internet", "Képek", "Térkép", "Hírek", "Videók", "Egyebek", and "Keresőeszközök". The search results are displayed below, showing the number of results and the time taken to find them. The first result is titled "Milyen jogai vannak egy BKV ellenőrnek?" and includes a link to "www.gyakorikerdesek.hu". The second result is titled "a BKV-ellenőrrel szemben a közterület-felügyelő hivatalos ..." and includes a link to "www.origo.hu". The third result is titled "az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek ..." and includes a link to "net.jogtar.hu". The fourth result is titled "17 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi ..." and includes a link to "net.jogtar.hu".

De a másik oldalról jogi kérdés az is, hogy „tiszteletlen-e egy olyan a bank részéről egyoldalú kamatemelést lehetővé tevő Általános Szerződési Feltételekben leírt kikötés egy fogyasztói kölcsönszerződésben, amely az alábbi kikötést tartalmazza: '(a Bank jogosult az egyoldalú díjmelére, ha) a Bank – hitel-, és pénzügyi lízingszerződés szerinti jogviszonyokat szorosan és közvetlenül érintő – tevékenységére, működési feltételeire vonatkozó vagy azt érintő jogszabályváltozás, jegybanki rendelkezés vagy a Bankra kötelező egyéb szabályozók megváltoznak.”¹³

Ha információ- (könyvtár) tudományi szempontból közelítünk a kérdéshez az első megfigyelés tehát, hogy érdemes megkülönböztetnünk egymástól két kategóriát: a „known item search”-nek nevezett, és az „exploratory”¹⁴, „subject search”¹⁵, vagy „fishing expedition”¹⁶ kategóriáit.

(A known item search) A könyvtártudomány régen ismeri ezt az információ-igény fajtát: itt egy általunk tudottan jelen levő információról van szó. Magának az információnak a tartalmával nem vagyunk tisztában, de tudjuk, hogy létezik. Az „item” utalhat magára az információra, (a minimálbér összegére) vagy az információt hordozó szöveghelyre, könyvre, fájlra, műre, (példámban a munkaszerződést szabályozó jogszabályra). Fontos megfigyelés, hogy ezeknek a jogi kérdéseknek a megválaszolásakor a Google egyszerűen verhetetlen, és valójában ezerszer hatékonyabb, mint bármilyen jogi adatbázis. A magyarázatot a Google-nak a kollektív tudást a linkeken keresztül feltáró algoritmus adja. Ha sokan keresik ezeket az információkat, ezt sokan fel is fogják dolgozni, majd ha

¹³ A Budapest Bank Nyrt. Üzletszabályzata, HATÁLYOS: 2011. június 15-től

¹⁴ Donna Spencer: Four Modes of Seeking Information and How to Design for Them,

<http://boxesandarrows.com/four-modes-of-seeking-information-and-how-to-design-for-them/>

¹⁵ http://www.iva.dk/bh/core%20concepts%20in%20lis/articles%20a-z/known_item_search.htm

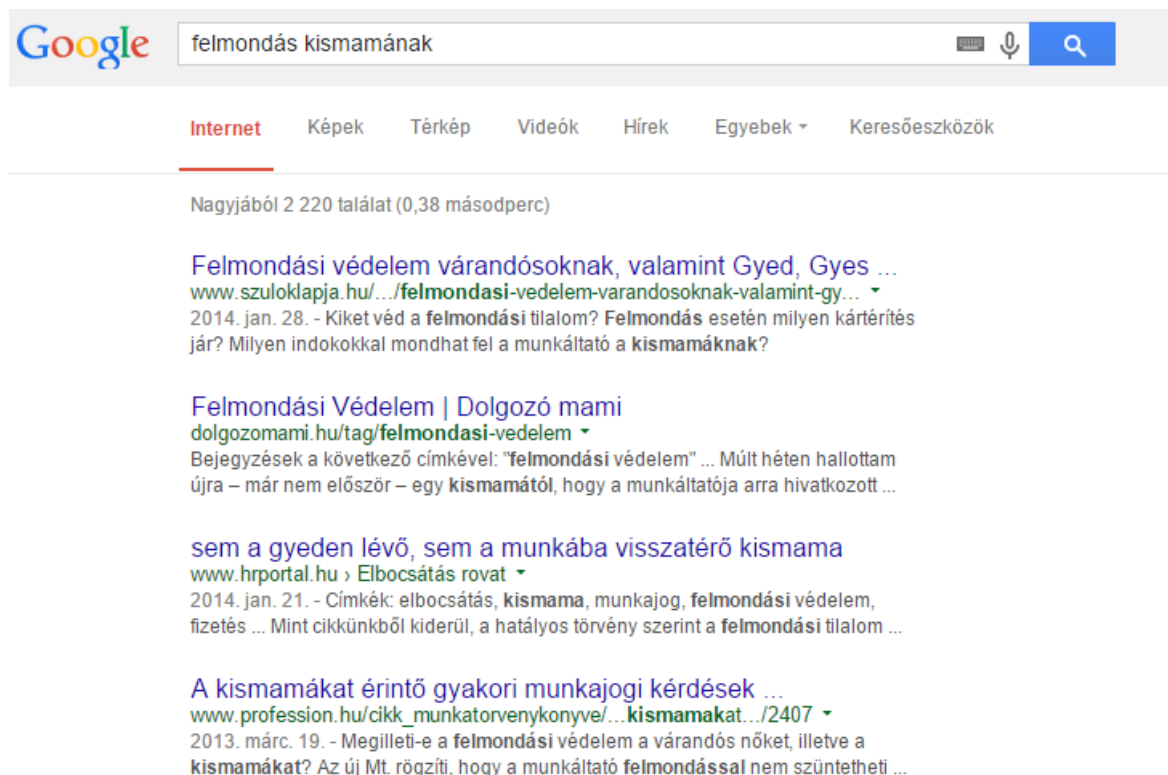
¹⁶ Susskind: The End of Lawyers, p. 67.;

valóban sokat keresett kérdésről van szó, akkor sokan fognak rájuk heterogén helyekről, kívülről hivatkozásokat elhelyezni. A Google pedig ezt a folyamatos indexeléskor egyre magasabb PageRank-kezel fogja díjazni.

Persze a „known item” fogalma is mutat fokozatosságot, hiszen a numerikus válaszok különböznek az olyasféléktől, mint a „mi szabályozza”, - utóbbi esetben már lehetséges olyan válasz, hogy a „legfontosabb szabályokat a ...törvény tartalmazza, de bizonyos részletkérdéseket a kormányrendeletben találunk”. Az előbbi bináris (0/1) természetű, míg az utóbbi nem.

(A subject search fajtái) A subject search szerkezete azonban teljesen eltér az előbbitől. Subject search-re akkor van szükségünk, ha egy gyakorlati probléma megoldásához *szövegeket kell előállítanunk*. Ebből a(z) (információelméleti) szemszögből nézve egy dolgozat megírása vagy egy perben egy beadvány elkészítése mind hasonló problémát jelent. Itt ugyanis már nem egyszerűen csak *információ-hiányról* van szó, hanem arról is, hogy egy komplex gyakorlati kérdést, amelynek már lehetséges, hogy a megfogalmazása is nehéz, szövegek segítségével kell *megoldanunk* – és jellemzően úgy, hogy magunk is egy szöveget állítunk elő. Beadványt, szakvéleményt, szerződést, ítéletet írunk, vagy tanácsot adunk szóban.

Ha ilyen problémákkal próbáljuk szembesíteni a Google-t, akkor már a folyamat legelején megakadunk, hiszen ezek a problémák ritkán fejezhetőek ki két-három keresőszóval. Gyakran ragadhatóak meg úgy, mint egy cím, „Felmondás kismamának”, de sokszor egy egész bekezdésre szükségünk van, hogy körbeírassuk, (mint a fentebbi, kölcsönszerződéses példában), és az is lehetséges, hogy a maguk teljességében csak ennél jóval hosszabban írhatóak le.

The screenshot shows a Google search interface with the query "felmondás kismamának" entered in the search bar. Below the search bar, there are navigation tabs for "Internet", "Képek", "Térkép", "Videók", "Hírek", "Egyebek", and "Keresőeszközök". The search results are displayed below, showing a total of 2,220 results in 0.38 seconds. The first three results are:

- Felmondási védelem várandósoknak, valamint Gyed, Gyes ...**
www.szuloklapja.hu/.../felmondasi-vedelem-varandosoknak-valamint-gy...
2014. jan. 28. - Kiket véd a felmondási tilalom? Felmondás esetén milyen kártérítés jár? Milyen indokokkal mondhat fel a munkáltató a kismamának?
- Felmondási Védelem | Dolgozó mami**
dolgozomami.hu/tag/felmondasi-vedelem
Bejegyzések a következő címkével: "felmondási védelem" ... Múlt héten hallottam újra – már nem először – egy kismamától, hogy a munkáltatója arra hivatkozott ...
- sem a gyeden lévő, sem a munkába visszatérő kismama**
www.hrportal.hu › Elbocsátás rovat
2014. jan. 21. - Címkék: elbocsátás, kismama, munkajog, felmondási védelem, fizetés ... Mint cikkünkben kiderül, a hatályos törvény szerint a felmondási tilalom ...

The fourth result is partially visible:

- A kismamákat érintő gyakori munkajogi kérdések ...**
www.profession.hu/cikk_munkatorvenykonyve/...kismamakat.../2407
2013. márc. 19. - Megilleti-e a felmondási védelem a várandós nőket, illetve a kismamákat? Az új Mt. rögzíti, hogy a munkáltató felmondással nem szüntetheti ...

Innéttől lesz a helyzet elemzésre méltó. A kérdés ettől fogva ugyanis az, hogy milyen kereső-kifejezéseket képezzünk a Google számára, és a visszaadott találatok alapján milyen megismerési-újraakadémizációs ciklusokat indítsunk. Hiszen már a kifejezések sorrendje is változtat a találati listánkon, nem ugyanazt kapjuk, ha a „felmondás kismamának”, vagy a „kismama felmondás” kifejezéseket ütjük be.

kismama felmondás

Internet Képek Videók Térkép Hírek Egyebek ▾ Keresőeszközök

Nagyjából 25 600 találat (0,39 másodperc)

Felmondási Védelem | Dolgozó mami

dolgozomami.hu/tag/felmondasi-vedelem ▾

Bejegyzések a következő címkével: "felmondási védelem" az új Mt. kapcsán, főleg a megváltozott felmondási védelemről a kismamák és anyukák esetében.

Felmondási védelem várandósoknak, valamint Gyed, Gyes ...

www.szuloklapja.hu/.../felmondasi-vedelem-varandosoknak-valamint-gy... ▾

2014. jan. 28. - Kiket véd a felmondási tilalom? Felmondás esetén milyen kártérítés jár? Milyen indokokkal mondhat fel a munkáltató a kismamáknak?

sem a gyeden lévő, sem a munkába visszatérő kismama

www.hrportal.hu ▾ Elbocsátás rovat ▾

2014. jan. 21. - A korábban (2012 júliusáig) hatályos Mt. a gyermek 3 éves koráig abszolút felmondási tilalmat biztosított a kismamák számára. Ezt a tilalmat ...

Új munkaügyi szabályok júliustól! Kismamák hátrányban ...

player.hu/.../uj-munkaugyi-szabalyok-juliustol-kismamak-hatranyan/ ▾

Ha a munkába visszatérő kismama munkaköre időközben átszervezéssel megszűnt, őt azonnali hatályú felmondással ki lehet rúgni – akkor is, ha a gyermeke ...

5. A Google és a hermeneutikai erőtér

Fentebb azt látjuk, hogy egy nem „known-item search” típusú keresésnél is egészen jól teljesít a Google. És azt is látjuk, hogy azért ennek is van egy határa. De hol húzódik ez a határ? Ehhez érdemes megvizsgálni, hogy egyáltalában mi befolyásolja a gyakorlati (jogi) problémáink megoldásakor a kérdésfeltétvést és a megoldást. Szerintem, nagyon nagy vonalakban hat tényező fogja befolyásolni, amelyek persze egymással is szoros kapcsolatban vannak. Nevezzük ezeket a tényezőket együttesen „hermeneutikai erőtérnek”¹⁷. a) A jogi előismereteink b) magának a problémának a nyelvi megformálása c) s szerepünk, amelyet a jogrendszerben, vagy az ügyben játszunk, d) az érdekeink, a céljaink, a probléma kívánt megoldásának iránya, e) a problémánkban részes más szereplők (ha vannak) cselekedetei f) a problémánkra valahogyan válaszoló, releváns szövegek megléte, minősége, és a Google algoritmusá által történő értékelése.

Ad a) Az előismeretek kérdése nem szorul bővebb magyarázatra. Jobb esélyünk van, ha a jogilag releváns szakkifejezéseket tudjuk használni, mint ha hétköznapi nyelven fogalmazzuk meg a problémát. Ám ez sem feltétlenül biztos, hiszen a kismama pl. nem jogi szakkifejezés, mégis a fentebbi példánkban egész jó találatokat kaphattunk. (ld. még az e) pontot is)

Ad b) Az ügy, kérdés, a probléma többféle buktatót is magában rejt. Jogelméleti közhely, hogy az ügyek szinte soha nem kemény tényekből állnak, hanem azokat nyelvileg konstruáljuk, méghozzá a jog kategóriáinak segítségével. Másrészt az ügyek döntő többsége nem *egyetlen* autoritatív szöveghelyet érint. A legtöbb jogi probléma több jogszabályhely összenézéséből oldható meg.

¹⁷ Kicsit más kontextusban ugyanez: Zódi Zsolt: *Jogi adatbázisok és jogi forráskutatás; gépek a jogban.* Budapest, Gondolat, 2012.

Ad c) Nem mindegy, hogy laikus elszennvedőként, jogi képviselőként, alperesként, felperesként, ügyészként, vagy csak neutrális tanácsadóként igyekszünk megfogalmazni egy problémát. A bíró elé a problémát „odahordják”, a megoldási javaslataikkal együtt, míg a perbeli képviselő jóval korábban találkozik vele, és már az álláspontja kialakításakor is információ-igényei vannak.

Ad d) Némileg összefügg az előző ponttal, de a fentebbi példánál maradva a kismamát nyilván elsősorban az érdekli, hogy lehet-e neki felmondani, és hogyan kerülhetné ezt el. A munkáltatót pedig talán épp az ellenkezője. Információ-igényük így eléri kívánt céljaik függvényében radikálisan el fog térni egymástól.

Ad e) Könnyen belátható már a fentiekből is, hogy bármilyen jogi kérdés megválaszolásakor, ha abban részt vesznek más gondolkodó emberi lények is, az ő cselekedeteik, válaszaik, reakcióik nagyban befolyásolják a probléma megoldását. Az, hogy egy autóbalesetnél a károkozó ad-e betétlapot, vagy sem, jogi szempontból két teljesen különböző helyzetet teremt. Ezeket a tényezőket néha persze besorolhatjuk a b) pont alá is, de ha pl. jogi eljárás kezdődik, akkor az „ügyön” a vitázók húzásai és taktikázásai nem fognak változtatni, de ezek a taktikázások magán az ügy kimenetelén még komolyan módosíthatnak.

Ad f) A Google azt tudja megtalálni, ami létezik és fent van az interneten. Ilyen szempontból a helyzet sokkal bonyolultabb, mint azokban az időkben, amikor még csak kanonizált szövegtípusok léteztek a jogban. (A jogszabály, a bírói határozatok, a kommentárok, folyóiratcikkek, és esetleg egy-két népszerűsítő munka, mint a „Házi Jogtanácsadó”.) És itt egy nagyon fontos vonására kell utalnunk a Google-nak. A Google *autoritásfogalma nem egyezik meg a jogban használt autoritásfogalommal*. A jog rögzített, hierarchikus szöveg-autoritásfogalommal dolgozik. A jogszabály szövege szent, az ezt értelmező bírói gyakorlat fontos, (és még esetleg egy perbeli eljárásban hivatkozható), a kommentárok és szakcikkek már kevésbé fontosak, de lehetnek orientációs pontok, vagy ötletforrások, míg a népszerűsítő, hétköznapi nyelven megírt összefoglalások és ismertetések irrelevánsak, - ezek ennek a hierarchiának az alján vannak.

A Google számára azonban a begépett szavak pontos előfordulása, (full-text logika) a különböző metatag-ekben vagy az URL címében történő előfordulása (metaadat logika) végül leginkább a linkelés és a látogatottság, (hivatkozási logika) számítanak a leglényegesebb szempontnak, az a háromféle szöveguralási módszer, amelyet egymással kombinálva használ. Ezeknek a keverékéből azonban *nem a jogi szempontból fontos szövegek fognak első találatként kijönni, hanem a legnépszerűbb, legtöbbet linkelt, legjobban látogatott, a legtöbb ember által jónak tartottak*. A jogszabályok legtöbbször fel sem férnek az első oldalra a találati listán. Más szavakkal, a Google mindent információ-igényként fog fel, és nem pedig jogi problémaként. Ezért a sokat tárgyalt, sok helyen feldolgozott tömegesetek népszerű, érthető feldolgozásai jóval előrébb kerülnek, mint a színvonalas szakcikkek, vagy akár maguk a jogszabályok.

Ebből az rajzolódik ki, hogy a „known item search” mellett a másik típusú jogi kérdés, amelyet a Google jól kezel, *a tömegével előforduló típusprobléma*.

Nagyjából 35 200 találat (0,79 másodperc)

Mit tegyünk? - karmester.hu - Minden ami káresemény ...

karmester.hu/hasznosinfo.php?id=138 ▾

A közúti baleset megelőzését szolgáló, annak bekövetkezésekor hasznos tanácsok: ... a baleset körülményei, és/vagy a felelősség egyértelműen nem tisztázható, minden esetben ... (a mai technikának köszönhetően, akár mobiltelefonnal).

Kártérítést szeretne? Online jogi tanácsadás.

www.karszakertok.hu/valaszok_1.html ▾

Személyi sérülés nem történt, rendőrt nem hívtak, a balesetet okozó elismerte, A leírtak alapján az érkező gépkocsit mindenképpen felelősség terheli azért, mert Így aztán nem vagyoni kártérítést nem is akar fizetni a biztosító, pedig 200 ezer Ft Városon belül a másik fél elsimert hibájából frontális ütközés történt.

Közlekedési baleset | Társ a Bajban

tarsabajban.hu/hasznos-tanacsaink/kozlekedesi-baleset/ ▾

A baleset történhet akár úgy, hogy gépjárművek ütköznek, de úgy is, hogy ... Ameddig bármelyik fél nem ismerte el felelősségét, és ezt aláírásával nem igazolta, ...

Karambol - mit tegyen utána? - AutósTITKOK - készpénzt ...

www.autostitkok.hu/autos_cikkek_karambol.html ▾

Mit tegyen, ha balesetet szenvedett, avagy sokszor nem az ütközés a ... és az illető ki akar bújni a felelősség alól, akkor a biztosító pusztán az alapján dönt majd, ...

A típusproblémákkal a Google két ok miatt birkózik meg könnyen. Elsődlegesen azért, mert már ezt jellemzően valakik, akár többször is feldolgozták. Nemcsak elvégezték a legfontosabb intralingvális átfordításokat, hanem egyúttal jogi szövegek köré hétköznapi metaszövegek száza, ezrei rakódtak. Ráadásul ezek a metaszövegek legtöbbször *egy tipikus és gyakori szituációt, és ezzel együtt egy preszuppozíciós készletet* is rögzítenek, amely nem más, mint a fentebb emlegetett hermeneutikai erőttér kimerevítése. Másfelől ezekben a rögzített helyzetekben rögzül a nyelvi készlet is, és ezzel együtt azok a kifejezések, amelyeket ezek megkérdése során használunk. Ezeket a Google nagyon gyorsan kifürkészi, leindexeli és figyelembe veszi – ezeket dobja fel, amikor helyettünk kitölti a keresődobozt.

Vegyük észre, hogy itt a könnyű eset – nehéz eset sokat emlegetett kategóriája is másképp magyarázható, hiszen könnyű eset a sokszor és jól feldolgozott, (sok metaszövegben említett) eset lesz, és minden *ami új*, nehezzé változik. És adott esetben a jól megoldott és feldolgozott, egykor nehéz esetek is könnyűvé változnak ebben a világban.

Összességében tehát a Google a jog világában a known item keresések és hétköznapi nyelven már feldolgozott típusproblémák esetén tud jó válaszokat adni. Ezekben az esetekben egy laikus számára sokkal gyorsabb és érthetőbb megoldásokat nyújt, mint bármilyen jogi autoritás, hiszen áthidalja azt a nyelvi szakadékot, amely egy hétköznapi probléma és a „könyvekben leírt jog” között feszül. Ennek oka az, hogy a Google-ba a kollektív tudás-létrehozást előnyben részesítő algoritmus rejlik, amely még igen sok kellemes (és talán kellemetlen) meglepetéssel fog számunkra szolgálni.